

INFORMATIVNÍ ZPRÁVA

pro jednání ZMO Plzeň 1 dne: 13. 4. 2016

Ve věci: Příprava na aplikaci novely školského zákona
v souvislosti se zavedením povinného roku předškolního vzdělávání
před zahájením povinné školní docházky

Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, byl předložen do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR 23. září 2015. Ve 3. čtení byl na 42. schůzi PSP ČR návrh zákona 9. března 2016 schválen a postoupen k projednání do Senátu Parlamentu ČR. Zařazen je na pořad 22. schůze Senátu, která začíná 20. dubna 2016, k dohledání jako senátní tisk č. 237.

Zpracovatelem zákona je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, zástupcem navrhovatele zákona je ministryně školství, mládeže a tělovýchovy Kateřina Valachová.

Předpokládaný termín nabytí účinnosti:

Novela školského zákona jako celek by měla být účinná od 1. září 2016 s tím, že zavedení povinného roku předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky od 1. září 2017 a s tím související změny budou účinné od 1. ledna 2017.

Dle závěrečné zprávy RIA všechny dopady na státní rozpočet budou zabezpečeny v rámci schválených rozpočtů kapitoly resortu školství. Náklady na zavedení povinného předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky si vyžádají v roce 2017 odhadem 149,5 mil. Kč, v každém dalším roce 448,5 mil. Kč.

Návrh novely zákona mj. zavádí povinné předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte. Nově novela zavádí institut zápisu k předškolnímu vzdělávání, a to na období od 2. května do 16. května předcházejícího školního roku, v němž má dítě k předškolnímu vzdělávání nastoupit. Zápis se týká jak dětí, pro něž je předškolní vzdělávání povinné, tak dětí mladších.

S účinností od roku 2017 návrh novely zákona stanovuje, že **do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně čtvrtého roku věku**, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu (par. 179 odst. 3 návrhu novely zákona) nebo jsou umístěny v tomto obvodu v dětském domově. S účinností od roku 2018 stanovuje, že **do mateřské školy zřízené obcí nebo svazkem obcí se přednostně přijímají děti, které před začátkem školního roku dosáhnou nejméně třetího roku věku**, pokud mají místo trvalého pobytu, v případě cizinců místo pobytu, v příslušném školském obvodu nebo jsou umístěny v tomto obvodu v dětském domově.

Návrh novely zákona ukládá obecním úřadům obce, na jejímž území je školský obvod mateřské školy, povinnost poskytovat MŠ údaje o dětech s trvalým pobytem, popř. dětech-cizincích

s místem pobytu, ve školském obvodu a s povinností předškolního vzdělávání pro účely přijetí do mateřské školy. Obce budou mít povinnost stanovit školské obvody spádových mateřských škol obdobně jako v případě základních škol zřizovaných obcí.

Opatření navrhovaná novelou zákona by měla napomoci odstranit nežádoucí stav, kdy se zhruba 10 procent 5letých dětí z populačního ročníku neúčastní předškolního vzdělávání před zahájením povinné školní docházky. Významná skupina dětí, která podle poznatků ředitelů ZŠ a pracovníků pedagogicko-psychologických poraden nesplňuje z různých příčin podmínky připravenosti k zahájení povinné školní docházky, pochází z rodin ze sociálně vyloučených lokalit; současně jde o ty děti, které nenavštěvovaly ani mateřskou školu, ani přípravnou třídu základní školy. V dlouhodobějším horizontu by zavedení povinného předškolního vzdělávání mělo vést také ke snížení vysokého počtu odkladů povinné školní docházky v ČR (podíl dětí s odloženou PŠD se v některých lokalitách přibližuje téměř k 20% populačního ročníku).

Plošné zavedení povinného předškolního vzdělávání 5letých dětí může být negativně vnímáno tou částí veřejnosti, pro kterou je prioritou zajištění péče o dítě vlastními silami v rodinném prostředí až do doby, než dítě zahájí povinnou školní docházku. Pro tyto rodiny je připravena zákonná alternativa jiného způsobu plnění povinného předškolního vzdělávání (individuální vzdělávání dítěte bez pravidelné denní docházky do MŠ).

Významným faktorem, který ovlivňuje účinnost změn souvisejících se zavedením povinného předškolního vzdělávání v ČR, je nutnost zajistit dostatečné kapacity veřejných mateřských škol. Má-li být povinnost předškolního vzdělávání standardně zajištěna prostřednictvím docházky do MŠ, musí být pro každé dítě vytvořeny podmínky pro její naplnění. Za tímto účelem MŠMT zřizuje Fond na rozvoj kapacit mateřských a základních škol, z něhož mohou žádat o dotaci obce a svazky obcí zřizující mateřské a základní školy.

V rámci přípravy na aplikaci novely školského zákona v MŠ ve správě MO Plzeň 1 a při zpracování odhadu potřebné kapacity mateřských škol pracujeme s materiály:

1. Sněmovní tisk č. 611/0 – vládní návrh novely zákona – školský zákon, včetně pozměňovacích návrhů, Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR, rozesláno poslancům 23. září 2015
2. Analýza věkového složení dětí v mateřských školách v městských obvodech Plzně, Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, RNDr. Miroslav Kopecký, listopad 2005
3. Mateřské školy a očekávaný vývoj počtu dětí v Plzni do roku 2017, Útvar koncepce a rozvoje města Plzně, RNDr. Miroslav Kopecký, prosinec 2008
4. Zavedení povinného posledního roku předškolního vzdělávání před zahájením školní docházky (studie proveditelnosti), analýza zpracovaná v rámci projektu „Kudy vede cesta“ spolufinancovaného Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky; Daniel Hůle, Ida Kaiserová, Kristýna Kabelová, Jiří Mertl, Štěpán Moravec, Kamila Svobodová, Anna Šťastná; červen 2015
5. Údaje o počtu dětí narozených v letech 2009 – 2015, které mají hlášený trvalý pobyt v MO Plzeň 1, Úřad MO Plzeň 1, Organizační odbor, Drahomíra Kostlivá
6. Údaje o počtu dětí zapsaných v mateřských školách ve školních letech 2014/2015 a 2015/2016, Úřad MO Plzeň 1, Odbor ISS, odd. správy majetku, agenda mateřských škol, Mgr. Michaela Přibyllová

7. Údaje o kapacitě mateřských škol na území MO Plzeň 1 a ve správě MO Plzeň 1, Úřad MO Plzeň 1, Odbor ISS, odd. správy majetku, agenda mateřských škol, Mgr. Michaela Příbylová

Získaná data konzultujeme a při přípravě aplikace novely školského zákona do praxe úzce spolupracujeme se zástupci Odboru školství, mládeže a tělovýchovy Magistrátu města Plzně a ředitelkami mateřských škol ve správě MO Plzeň 1.

Zprávu předkládá: PhDr. Ivana Mádllová, Ph.D., MBA
Zprávu zpracovaly dne: Mgr. Michaela Příbylová, Vladimíra Jandová; 5. 4. 2016
Schůze ZMO Plzeň 1 se zúčastní: PhDr. Ivana Mádllová, Ph.D., MBA